

NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY

JULIANE KOKOTT

prednesené 28. októbra 2004¹

I — Úvod

1. Predmetom skúmania v prejednávanej veci je talianska právna úprava, podľa ktorej obce vyberajú miestne dane z reklamy, vydávajú predpisy upravujúce vykonávanie reklamy (najmä pravidlá o počte a umiestnení reklamných plôch, ktoré sú k dispozícii) a tiež vykonávajú vlastnú obecnú plagátovú službu. V zásade je vytýkaná skutočnosť, že obce pôsobia ako podniky na trhu, pre ktorý súčasne stanovujú pravidlá.

2. V tejto súvislosti Giudice di pace di Genova-Voltri (ďalej len „vnútroštátny súd“) žiada Súdny dvor o výklad pravidiel hospodárskej súťaže zakotvených v Zmluve (články 82 ES, 86 ES, 87 ES a 88 ES) a výklad slobodného poskytovania služieb (článok 49

ES). Po tom, ako Súdny dvor uznesením z 8. októbra 2002 vyhlásil prvý návrh na začatie prejudiciálneho konania v tej istej veci za (zjavne) neprípustný², vnútroštátny súd sa po druhýkrát obrátil na Súdny dvor s prejudiciálnou otázkou.

II — Právny rámec

A — Právo Spoločenstva

3. Právny rámec prejednávanej veci tvoria články 49 ES, 50 EŠ, 82 ES, 86 ES, 87 ES a 88 ES.

B — Vnútroštátne právo

Úvod

4. Z pripomienok predložených Súdnemu dvoru možno vyvodiť, že v talianskych

¹ — Jazyk prednesu: nemčina.

² — Uznesenie z 8. októbra 2002, Viacom I, C-190/02, Zb. s. I-8289.

obciach je možné vykonávať reklamu pomocou reklamných prostriedkov, napríklad plagátov, v zásade troma rozličnými spôsobmi. Po prvé, súkromné subjekty môžu umiestňovať svoje reklamné prostriedky na súkromné zariadenia. Po druhé súkromné subjekty môžu na umiestnenie (súkromných) reklamných prostriedkov využívať verejné priestranstvá (napríklad cesty alebo steny verejných budov). A po tretie reklamné oznamy môžu byť umiestňované na obecných zariadeniach, napr. na reklamných plochách, ktoré poskytla príslušná obec; v tomto prípade môžu byť plagáty umiestňované buď samotnými dotknutými súkromnými subjektami alebo službou obce (ďalej len „obecná plagátová služba“).

5. *Miestna daň z reklamy* je vyberaná vždy, avšak v prípade využitia obecnej plagátovej služby je táto daň už zahrnutá v poplatku za túto službu.

Jednotlivé vnútroštátne ustanovenia

6. Z talianskych vnútroštátnych právnych predpisov treba najprv spomenúť legislatívny dekrét č. 446 z 15. decembra 1997³ (ďalej len „legislatívny dekrét č. 446/97“), ktorého

článok 52 zveruje krajom a obciam právomoc za bližšie stanovených obmedzení nariadeniami upravovať vlastné príjmy.

7. Pre reklamu na verejnom priestranstve je okrem toho relevantný legislatívny dekrét⁴ prezidenta republiky č. 507 z 15. novembra 1993 o revízii a harmonizácii miestnej dane z reklamy a poplatkov za verejné plagátovanie⁵ (ďalej len „legislatívny dekrét č. 507/93“).

8. Článok 1 legislatívneho dekrétu č. 507/93 stanovuje:

„Vonkajšia reklama a verejné plagátovanie podliehajú... dani alebo poplatku v prospech obce, na území ktorej sú vykonávané.“

3 — GURI č. 298 z 23. decembra 1997, riadny dodatok.

4 — Táto poznámka sa týka iba nemeckej verzie návrhov.

5 — Názov tohto legislatívneho dekrétu začína formuláciou „Revisione ed armonizzazione dell'imposta comunale sulla pubblicità e del diritto sulle pubbliche affissioni“ a bol zverejnený v GURI č. 288 z 9. decembra 1993, riadny dodatok. V prejednávanej veci je aktuálna verzia legislatívneho dekrétu prezidenta republiky č. 43 z 28. januára 1998 a legislatívneho dekrétu č. 112 z 13. apríla 1999.

9. Článok 5 ods. 1 legislatívneho dekrétu č. 507/93 stanovuje:

„Šírenie reklamných oznamov, ktoré nepodliehajú poplatku za verejné plagátovanie, vykonávané prostredníctvom vizuálnych alebo akustických foriem komunikácie na verejných alebo verejne prístupných priestranstvách, alebo priestranstvách viditeľných z týchto priestranstiev, podlieha dani z reklamy...“

Podľa vnútroštátneho súdu sa táto daň vzťahuje na každý (súkromný) reklamný oznam šírený na území obce, ktorej sa platí daň.

10. Podľa článku 6 ods. 1 legislatívneho dekrétu č. 507/93 je daňovníkom „každý, kto... disponuje prostriedkom, prostredníctvom ktorého je šírený reklamný oznam“.

11. Podľa článku 9 ods. 7 legislatívneho dekrétu č. 507/93 je možné popri miestnej dani z reklamy vyberať aj osobitné poplatky za užívanie, ako aj určité odplaty (napríklad nájomné), ak sa na reklamu využívajú verejné zariadenia.

12. Osobitné ustanovenia o obecnej plagátovej službe, ktorá musí byť povinne zriadená v každej obci nad 3 000 obyvateľov, sa nachádzajú v článku 18 a nasl. legislatívneho dekrétu č. 507/93. Jeho článok 18 ods. 1 okrem iného uvádza:

„Obecná plagátová služba je určená najmä na to, aby sa na plochách určených na tento účel zabezpečilo pre obec umiestnenie plagátov všetkých druhov...“

13. Ďalej článok 19 ods. 1 legislatívneho dekrétu č. 507/93 stanovuje:

„Verejné umiestnenie plagátov podlieha poplatku zahŕňajúcemu daň z reklamy, ktorý spoločne a nerozdielne platia objednávateľ služby a osoba, v záujme ktorej sa služba objednáva, v prospech obce, ktorá umiestňovanie vykonáva.“

14. Články 3 a 22 ods. 1 legislatívneho dekrétu č. 507/93 ukladajú obciam povinnosť na jednej strane — v rámci zákonom stanovených podmienok — bližšie stanoviť sadzby daní a podrobnosti vyberania miestnych daní z reklamy a na druhej strane vydať predpisy týkajúce sa obecnej plagátovej služby. Ďalej musia obce upraviť spôsob,

akým sa reklama vykonáva, pričom môžu obmedziť alebo zakázať určité druhy reklamy z dôvodov verejného záujmu. Taktiež sa vyžaduje prijať ustanovenia o vzniknutých nákladoch, ustanovenia o udeľovaní povolení a všeobecný plán reklamných zariadení. Okrem toho treba určiť, v akom pomere sa budú môcť využívať verejné reklamné plochy na nekomerčnú reklamu vo vzťahu k verejným plochám slúžiacim na komerčné účely, ďalej koľko reklamných plôch je vyhradených na priame plagátovanie jednotlivcami.

16. Nariadenie mesta z roku 1998 bolo zrušené s účinnosťou od 1. januára 2001 a od tohto dátumu nahradené novou právnu úpravou.⁷

III — Skutkový stav a konanie vo veci samej

17. Konanie prebieha na Giudice di pace di Genova-Voltri a jeho predmetom je spor medzi spoločnosťou Viacom Outdoor S.r.l.⁸ so sídlom v Miláne, Taliansko (ďalej len „Viacom“), a spoločnosťou Giotto Immobiliare SARL so sídlom v Mentone, Francúzsko (ďalej len „Giotto“). Giotto predáva nehnuteľnosti na Azúrovom pobreží vo Francúzsku. Viacom poskytuje na účet svojich klientov služby v oblasti reklamy.

18. Viacom vystavil spoločnosti Giotto faktúru za umiestnenie reklamných plagátov, ktoré Viacom uskutočnil pre Giotto v októbri 2000 na území mesta Janov. V rámci tejto faktúry Viacom požaduje okrem iného sumu 439 385 ITL, t. j. 226,92 eur ako náhradu svojich výdavkov vzniknutých v dôsledku úhrady miestnej dane z reklamy, ktorú bolo potrebné zaplatiť

15. Dňa 21. decembra 1998 mesto Janov vydalo všeobecne záväzné nariadenie vykonávajúce legislatívny dekrét č. 507/93 (ďalej len „nariadenie mesta z roku 1998“)⁶. Ako vyplýva zo spisu, toto nariadenie obsahuje najmä požiadavku povolenia (článok 6), predpisy o bezpečnosti na cestách a verejných komunikáciách (článok 14), obmedzenia z dôvodov ochrany životného prostredia a ochrany pamiatok (články 18 a 19), ako aj podrobnosti o úhrade miestnych daní z reklamy (článok 23 a nasl.), prípadne poplatku za využívanie mestskej plagátovej služby (článok 29 a nasl.).

6 — Nové nariadenie o uplatnení dane z reklamy a o výkone verejnej plagátovej služby (Nuovo regolamento per l'applicazione dell'imposta sulla pubblicità e per l'effettuazione del servizio delle pubbliche affissioni). Toto nariadenie obce bolo v rokoch 1999 a 2000 zmenené.

7 — Článok 39 nariadenia obce z 26. marca 2001 (rozhodnutie mesta Janov č. 36/2001).

8 — Predtým: Società Manifesti Affissioni SpA.

mestu Janov. Iba táto časť platby je medzi účastníkmi konania sporná. „1. Je v rozpore:

19. Svoj peňažný nárok Viacom opiera o zmluvu uzatvorenú medzi účastníkmi konania 9. septembra 2000. V zmysle tejto zmluvy Giotto dlhuje spoločnosti Viacom sumu za umiestnenie reklamných plagátov, ktorá okrem vlastnej odmeny za službu zahŕňa tiež náhradu „*osobitných a preukázaných nákladov*“ (v taliančine „*oneri specifici e documentati*“).

20. Giotto však odmietol nahradiť tieto náklady s odôvodnením, že miestna daň z reklamy je v rozpore s právom Spoločenstva. Vnútroštátny súd sa domnieva, že ak sa preukáže, že miestna daň z reklamy je v rozpore s právom Spoločenstva, žaloba spoločnosti Viacom musí byť zamietnutá.

IV — Návrh na začatie prejudiciálneho konania a konanie pred Súdny dvorom

21. Giudice di pace di Genova-Voltri preto uznesením z 10. marca 2003 konanie prerušil a Súdny dvor položil tieto prejudiciálne otázky:

a) s uplatnením článku 86 ES v spojení s článkom 82 ES;

b) s uplatnením článku 86 ES v spojení s článkom 49 ES,

ak je verejný podnik (obec) poverený správou daní a poplatkov týkajúcich sa trhu, ktorý predstavuje podstatnú časť spoločného trhu, a na ktorom má tento verejný podnik dominantné postavenie?

2. Je určenie výnosu tejto dane a týchto poplatkov verejnému podniku v rozpore:

a) s uplatnením článku 86 ES v spojení s článkom 82 ES;

b) s uplatnením článkov 87 ES a 88 ES, pretože predstavuje štátnu pomoc nezlučiteľnú so spoločným trhom alebo protiprávnu (neoznámenú) štátnu pomoc?“

22. V konaní pred Súdny dvorom Viacom a Komisia predložili svoje vyjadrenia a písomné pripomienky, Giotto a talianska vláda iba písomné pripomienky. Viacom, Giotto a talianska vláda okrem toho písomne odpovedali na otázky, ktoré im položil Súdny dvor.

V — Posúdenie

A — Prípustnosť prejudiciálnych otázok

23. Uznesenie vydané vo veci Viacom I⁹, ktorým bol prvý návrh vnútroštátneho súdu na začatie prejudiciálneho konania vyhlásený za (zjavne) neprípustný, nebráni tomu, aby sa Giudice di pace di Genova-Voltri opätovne obrátil na Súdny dvor. Podľa judikatúry totiž záväzný účinok rozsudku (alebo uznesenia) vydaného v prejudiciálnom konaní nevylučuje, aby vnútroštátny súd, ktorému je tento rozsudok (resp. toto uznesenie) určený, považoval za potrebné obrátiť sa znova na Súdny dvor pred vydaním rozhodnutia vo veci samej.¹⁰ Zostáva však objasniť, či sú teraz položené prejudiciálne otázky prípustné.

9 — Už citované v poznámke pod čiarou 2.

10 — Uznesenie z 5. marca 1986, Wütsche III, 69/85, Zb. s. 947, bod 15.

24. Podľa ustálenej judikatúry je výlučne úlohou vnútroštátneho súdu, ktorý prejednáva a rozhoduje spor, aby so zreteľom na osobitosti veci posúdil tak nevyhnutnosť prejudiciálneho rozhodnutia pre rozhodnutie vo veci, ako aj závažnosť otázok, ktoré kladie Súdny dvor. Ak sa teda prejudiciálne otázky týkajú výkladu práva Spoločenstva, potom je Súdny dvor v zásade povinný o nich rozhodnúť.¹¹ Súdny dvor môže odmietnuť rozhodovanie o prejudiciálnej otázke vnútroštátneho súdu iba vtedy, ak výklad alebo posúdenie platnosti právneho predpisu Spoločenstva, o ktoré požiadal vnútroštátny súd, zjavne nijako nesúvisí so skutočnosťou alebo s predmetom sporu vo veci samej, ak je sporný problém hypotetickej povahy alebo ak Súdny dvor nemá k dispozícii údaje o skutkových a právnych okolnostiach nevyhnutné na to, aby mohol užitočne odpovedať na jemu položené otázky.¹²

25. Pochybnosti o prípustnosti položených prejudiciálnych otázok sú dvojakého charakteru: jednak, čo sa týka relevantnosti pre spor vo veci samej a jednak, čo sa týka vyme-

11 — Pozri najmä rozsudky z 15. decembra 1995, Bosman, C-415/93, Zb. s. I-4921, bod 59; z 13. marca 2001, PreussenElektra, C-379/98, Zb. s. I-2099, bod 38; z 10. decembra 2002, Der Weduwe, C-153/00, Zb. s. I-11319, bod 31; zo 4. decembra 2003, EVN AG a Wienstrom, C-448/01, Zb. s. I-14527, bod 74, a z 25. marca 2004, Ribaldi, spojené veci C-480/00, C-481/00, C-482/00, C-484/00, C-489/00, C-490/00, C-491/00, C-497/00, C-498/00 a C-499/00, Zb. s. I-2943, bod 72.

12 — Rozsudky Bosman, bod 61; PreussenElektra, bod 39, a Ribaldi, bod 72; rovnako aj EVN AG a Wienstrom, bod 76, a Der Weduwe, bod 33, všetky už citované v poznámke pod čiarou 11.

dzenia skutkového a právneho rámca sporu vo veci samej.

1. Relevantnosť prejudiciálnych otázok

26. Pokiaľ ide o relevantnosť prejudiciálnych otázok, v prejednávanej veci ide o dva problémy.

27. Po prvé Komisia nastolila otázku, či pre rozhodnutie sporu vo veci samej môže mať vôbec význam posúdenie celého systému, o ktorý sa legislatívny dekrét č. 507/93 opiera. Podľa názoru Komisie môžu byť predmetom tohto prejudiciálneho konania iba tie prvky talianskej právnej úpravy, ktoré sa konkrétne vzťahujú na miestnu daň z reklamy.

28. Je síce pravda, že v súvislosti so slobodným poskytovaním služieb (článok 49 ES) sa stačí zamerať výlučne na účinky miestnej dane z reklamy ako takej na cezhraničný obchod. Aby sa však Súdny dvor mohol užitočne vyjadriť k pravidlám hospodárskej súťaže (články 82 ES, 87 ES a 88 ES) je potrebné komplexnejšie preskúmať všetky okolnosti, za ktorých sa v talianskych obciach šíria reklamné oznamy. Iba vtedy totiž možno užitočne odpovedať na otázku,

či obce prípadne zneužívajú existujúce dominantné postavenie na trhu, pokiaľ v oblasti plagátovej reklamy pôsobia súčasne ako podnikateľský subjekt aj ako orgán regulujúci túto činnosť. Iba vtedy je možné tiež určiť, či v prípade, keď je výnos miestnej dane z reklamy určený územným celkom, ktoré súčasne samé pôsobia ako podnikateľské subjekty v oblasti plagátovej reklamy, ide o nedovolenú štátnu pomoc v zmysle článku 87 ES.

29. Okrem toho by prejudiciálne otázky neboli relevantné, ak by Giotto bol na základe zmluvy povinný nahradiť vyrubenú miestnu daň z reklamy v *každom prípade*, teda bez ohľadu na to, či táto daň je zákonná alebo nie. Potom by totiž rozhodnutie sporu vo veci samej nezáviselo od súladu tejto dane s právom Spoločenstva.

30. Či však existuje povinnosť spoločnosti Giotto, ktorú možno takto chápať, je výlučne otázkou výkladu zmluvy z 9. septembra 2000¹³, ako aj otázkou uplatniteľného vnú-

13 — Ako bolo uvedené, Giotto je na základe zmluvy povinná nahradiť „osobitné a preukázané náklady“ (v taliančine „oneri specifici e documentati“).

troštatného práva, a patrí preto do výlučnej právomoci vnútroštátneho súdu a nie do právomoci Súdneho dvora¹⁴.

31. Giudice di pace sa vo svojom uznesení k tomuto problému jasne vyjadril. Ako zdôraznil, v prípade, ak by bola miestna daň z reklamy v rozpore so zákonom, boli by návrhy žalobcu nedôvodné a jeho žaloba by teda musela byť zamietnutá.¹⁵ Samotný Súdny dvor nemôže dôjsť k odlišnému záveru.

32. Za týchto okolností v prejednávanej veci nemožno jednoznačne povedať, že prejudiciálnym otázkam chýba relevantnosť. Naopak, súvisia so skutočnosťou a s predmetom sporu vo veci samej a problém vymedzený vnútroštátnym súdom už nie je iba hypotetickej povahy.

14 — V konaní podľa článku 234 ES, ktorý vychádza z jasného rozdelenia právomoci medzi vnútroštátne súdy a Súdny dvor, prináleží akékoľvek posudzovanie konkrétneho skutkového stavu a výklad vnútroštátneho práva výlučne vnútroštátnemu súdu. Pozri v tomto zmysle, za všetky, rozsudky zo 16. septembra 2004, Baldinger, C-386/02, Zb. s. I-8411, bod 14; z 25. októbra 2001, Ambulanz Glöckner, C-475/99, Zb. s. I-8089, bod 10, a zo 16. júla 1998, Dumon a Froment, C-235/95, Zb. s. I-4531, bod 25, a ďalšie odkazy.

15 — Tretia strana uznesenia vnútroštátneho súdu, odsek B. (II). Je vo výlučnej právomoci vnútroštátneho súdu vykladať občianskoprávnu zmluvu podľa príslušných pravidiel vnútroštátneho práva. Tým sa odlišuje prejednávaná vec napríklad od veci Der Weduwe, v ktorej belgický súd bez bližšieho odôvodnenia opieral svoj návrh na začatie prejudiciálneho konania o čisto hypotetický predpoklad, a sice o neistý výklad luxemburského práva, t. j. práva cudzieho štátu, ktoré nebolo právom jeho štátu (rozsudok už citovaný v poznámke pod čiarou 11, body 37 až 39).

33. Na záver treba ešte pripomenúť, že v prejednávanej veci nemožno konštatovať neprípustnosť z dôvodu existencie vykonštruovaného (fiktívneho) sporu.

34. Ako je známe, Súdny dvor iba raz zamietol návrh na začatie prejudiciálneho konania z dôvodu, že je založený na vykonštruovanom spore. Vtedy však z konania pred Súdnym dvorom vyplynulo, že účastníci konania „umelo vykonštruovaným spôsobom“ zaradili do svojej zmluvy určité ustanovenie, aby tak dali vnútroštátnemu súdu podnet vyjadriť sa k určitej právnej otázke.¹⁶

35. V prejednávanej veci takýto predpoklad nie je dostatočne preukázaný. Predovšetkým podľa ustálenej judikatúry zhodný názor účastníkov konania na výklad práva Spoločenstva, teda na výsledok prejudiciálneho konania požadovaného obidvoma účastníkmi, nemení nič na skutočnom pokračovaní sporu medzi nimi.¹⁷ Ak však zo skutkového stavu vymedzeného vnútroštátnym súdom *zjavne nevyplýva*, že v skutočnosti ide o fiktívny spor, potom sú prejudiciálne otázky — za tohto predpokladu — prípustné.¹⁸

16 — Rozsudok z 11. marca 1980, Foglia I, 104/79, Zb. s. 745, bod 10.

17 — Rozsudok z 9. februára 1995, Leclerc-Siplec, C-412/93, Zb. s. I-179, bod 14.

18 — V tomto zmysle tiež rozsudok z 21. septembra 1988, Van Eycke, 267/86, s. 4769, bod 12.

2. Vymedzenie skutkového a právneho rámca

36. Z ustálenej judikatúry ďalej vyplýva, že potreba dosiahnuť výklad práva Spoločenstva, ktorý bude užitočný pre vnútroštátneho sudcu vyžaduje, aby tento sudca vymedzil skutkový a právny rámec, z ktorého vychádzajú prejudiciálne otázky, alebo aspoň vysvetlil skutkové predpoklady, na ktorých sú tieto otázky založené.¹⁹ Predovšetkým v oblasti hospodárskej súťaže, ktorá sa nezriedka vyznačuje vysokou zložitou, je presné vymedzenie skutkového a právneho rámca nevyhnutné.²⁰ Toto vymedzenie navyše umožňuje vládam členských štátov, ako aj iným oprávneným subjektom predložiť svoje vyjadrenia alebo písomné pripomienky podľa článku 23 Štatútu Súdneho dvora.²¹ Prítom treba zohľadniť, že týmto subjektom sa doručuje iba návrh na začatie prejudiciálneho konania.²²

19 — Rozsudky z 26. januára 1993, Telemarsicabruzzo a i., spojené veci C-320/90 až C-322/90, Zb. s. I-393, bod 6, a z 13. apríla 2000, Lehtonen a Castors Braine, C-176/96, Zb. s. I-2681, bod 22, ako aj uznesenia z 19. marca 1993, Banchemo, C-157/92, Zb. s. I-1085, bod 4; z 30. júna 1997, Banco de Fomento e Exterior, C-66/97, Zb. s. I-3757, bod 7, a z 28. júna 2000, Laguillaumie, C-116/00, s. I-4979, bod 15; pozri ďalej uznesenie Viacom I, už citované v poznámke pod čiarou 2, bod 15.

20 — Rozsudok Lehtonen a Castors Braine, už citovaný v poznámke pod čiarou 19, bod 22, ako aj uznesenia Banchemo, už citované v poznámke pod čiarou 19, bod 5; Laguillaumie, už citované v poznámke pod čiarou 19, bod 19, a Viacom I, už citované v poznámke pod čiarou 2, bod 22.

21 — Rozsudok Ribaldi, už citovaný v poznámke pod čiarou 11, bod 73; uznesenie z 11. februára 2004, Cannito a i., spojené veci C-438/03, C-439/03, C-509/03 a C-2/04, Zb. s. I-1605, body 6 až 8 a ďalšie odkazy; rozsudok Telemarsicabruzzo, už citovaný v poznámke pod čiarou 19, bod 6, a uznesenie Viacom I, už citované v poznámke pod čiarou 2, bod 14.

22 — Rozsudok z 1. apríla 1982, Holdijk a i., spojené veci 141/81 až 143/81, Zb. s. I299, bod 6; uznesenie Banco de Fomento e Exterior, už citované v poznámke pod čiarou 19, bod 7; rozsudok Lehtonen a Castors Braine, už citovaný v poznámke pod čiarou 19, bod 23; uznesenie Laguillaumien, už citované v poznámke pod čiarou 19, bod 14, a uznesenie Viacom I, už citované v poznámke pod čiarou 2, bod 14.

a) Právny rámec

37. Pokiaľ ide o právny rámec návrhu na začatie konania, vnútroštátny súd sa odvoláva na legislatívny dekrét č. 507/93 a vysvetľuje, hoci iba stručne, jeho podstatný obsah. Text tohto predpisu, ako aj text legislatívneho dekrétu č. 446/97 je pripojený k uzneseniu vnútroštátneho súdu ako príloha. Predovšetkým sú tam uvedené potrebné údaje týkajúce sa miestnej dane z reklamy²³ a vysvetlené rozdiely vo vzťahu ku poplatku, ktorý je platený za využitie obecnej plagátovej služby. Ďalej je uvedené, v ktorých oblastiach sú obce oprávnené vydať vykonávacie predpisy (napr. požiadavky povolenia, obmedzenia reklamy z dôvodov verejného záujmu, určenie plôch na umiestňovanie plagátov, ustanovenia o obecnej plagátovej službe). Z toho dôvodu talianske ustanovenia uplatniteľné na vnútroštátnej úrovni a informácie nevyhnutné k ich porozumeniu jasne vyplývajú z uznesenia vnútroštátneho súdu, ako aj zo spisu v konaní vo veci samej.

38. Inak je to v prípade vykonávacích ustanovení účinných na miestnej úrovni. Viacom a Giotto vo svojich písomných odpovediach na otázku Súdneho dvora zhodne uviedli, že v Janove bolo

23 — K požiadavkám pozri podrobne body 19 a 20 uznesenia Viacom I, už citovaného v poznámke pod čiarou 2.

v rozhodujúcom roku 2000 uplatňované nariadenie mesta z roku 1998.²⁴ Vnútroštátny súd naproti tomu vo svojom uznesení poukazuje na dve novšie rozhodnutia mesta Janov, ktoré nahradili nariadenie mesta z roku 1998.²⁵ Keďže ale tieto novšie rozhodnutia boli prijaté mestskou radou až 26. marca 2001 a uplatňujú sa iba od 1. januára 2001, nie je jasné, aký význam by mohli mať pre skutkové okolnosti v predmetnom prípade, ktoré siahajú do roku 2000.²⁶ Uznesenie vnútroštátneho súdu v tomto ohľade neobsahuje žiadne bližšie vysvetlenia.

ktorého podstatné prvky už na vnútroštátnej úrovni vymedzil legislatívny dekrét č. 507/93. Tieto prvky sú v uznesení vnútroštátneho súdu dostatočne jasne opísané a zhrnuté.²⁷

b) Skutkový rámec

40. Pokiaľ ide o vymedzenie skutkového rámca, pri jeho posudzovaní v súvislosti s návrhom na začatie prejudiciálneho konania je potrebné rozlišovať medzi príslušnými požiadavkami, ktoré vyplývajú na jednej strane zo slobodného poskytovania služieb (článok 49 ES) a na strane druhej z pravidiel hospodárskej súťaže zakotvených v Zmluve (články 82 ES, 86 ES, 87 ES a 88 ES).

39. Bez ohľadu na tento nedostatok vo vykonávacích ustanoveniach mesta Janov je však možné považovať vymedzenie právneho rámca na účely tohto prejudiciálneho konania za dostatočné. Príslušné nariadenia mesta totiž slúžia iba k upresneniu právneho rámca,

41. Pokiaľ ide o odpoveď na otázku 1 písm. b) týkajúcu sa slobodného poskytovania služieb, v uznesení vnútroštátneho súdu sú stručne, ale dostatočne opísané podstatné skutočnosti. V podstate z neho možno vyvodiť, že taliansky podnik v Janove roku 2000 poskytol v prospech francúzskeho podniku služby v oblasti plagátovej reklamy a že na tento účel musel zaplatiť miestnu daň.

24 — Pozri body 15 a 16 týchto návrhov.

25 — Ide o uznesenie č. 35/2001 a nariadenie o vyberaní poplatku za umiestňovanie reklamy (Regolamento per l'applicazione del canone per l'installazione di mezzi pubblicitari) a uznesenie č. 36/2001 a nariadenie o uplatnení dane a vykonávaní verejnej plagátovej služby (Regolamento per l'applicazione del diritto e per l'effettuazione del servizio delle pubbliche affissioni).

26 — Nariadenie uvedené v prílohe rozhodnutia mesta Janov č. 36/2001 z 26. marca 2001 stanovuje v článku 39 za dátum nadobudnutia jeho účinnosti 1. január 2001 a na rovnaký deň stanovuje zrušenie nariadenia z roku 1998. Toto zrušenie sa však výslovne nevzťahuje na daňovoprávne vzťahy v období pred 1. januárom 2001. Rovnako nariadenie uvedené v prílohe rozhodnutia mesta Janov č. 35/2001 z 26. marca 2001 stanovuje v článku 19 za dátum nadobudnutia jeho účinnosti 1. január 2001.

27 — Pozri bod 37 týchto návrhov. Niektoré doplnujúce informácie okrem toho predložili účastníci konania vo veci samej, ako aj Komisia vo svojich vyjadreniach a písomných pripomienkach.

42. Pochybnosti však vyplývajú vo vzťahu k ustanoveniam Zmluvy v oblasti hospodárskej súťaže (články 82 ES, 86 ES, 87 ES a 88 ES). Je pravda, že Súdny dvor by hlavne v tejto oblasti nemal klásť neprímerane prísne požiadavky na vypracovanie návrhov predkladaných vnútroštátnymi súdmi, aby im tak prakticky neznemožnil podávanie návrhov na začatie prejudiciálneho konania. Význam súdnej spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom sa nadobudnutím účinnosti nariadenia č. 1/2003²⁸ skôr zvýšil ako znížil. Zároveň však táto spolupráca vyžaduje aj od vnútroštátnych súdov, aby pri vypracovávaní svojich návrhov v oblasti práva hospodárskej súťaže zachovávali osobitnú starostlivosť.

43. V prejednávanej veci uzneseniu vnútroštátneho súdu chýbajú úplne zjavne základné informácie o skutkovom stave, na čo Súdny dvor už poukázal vo veci *Viacom I*.²⁹

44. Aby Súdny dvor mohol užitočne odpovedať na otázky z oblasti práva hospodárskej súťaže, muselo by uznesenie vnútroštátneho súdu obsahovať údaje dostatočné pre vymedzenie relevantného tovarového a geografického trhu, ktoré sú východiskom pre každé posudzovanie v oblasti práva

hospodárskej súťaže, ako aj, a predovšetkým, východiskom pre výpočet podielov na trhu. Údaje obsiahnuté v uznesení vnútroštátneho súdu však tak z tovarového, ako ani z geografického hľadiska neposkytujú obraz situácie vo veci samej.

45. Je pravda, že relevantný tovarový trh je stručne opísaný: Ide o „poskytovanie služieb umiestňovania plagátov (poskytovanie reklamných plôch), ktoré sú umiestňované obcami na obecných zariadeniach a súkromnými podnikmi na verejných alebo súkromných zariadeniach“; súkromné poskytovanie služieb a poskytovanie služieb obcou sú podľa vnútroštátneho súdu „úplne rovnocenné“. Nie je však bližšie vysvetlené, či je v skutočnosti porovnateľný druh reklamy, ktorá je šírená prostredníctvom súkromných podnikov, resp. obecnej plagátovej služby, a teda koniec koncov či sú porovnateľní aj dotknutí zákazníci. Ak by totiž obecná plagátová služba bola v prvom rade využívaná na úradné vyvesovanie a oznámenia združení a spoločenských inštitúcií³⁰, zatiaľ čo by podnikateľské subjekty, napr. *Giotto* na svoje plagátové oznamy využívali väčšinou služby súkromných subjektov ako spoločnosti *Viacom*, išlo by o vymedzenie rozličných tovarových trhov.

28 — Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; *Mim. vyd.* 08/002, s. 205).

29 — Uznesenie *Viacom I*, už citované v poznámke pod čiarou 2, body 21 a 22.

30 — To Komisia naznačila vo svojich písomných pripomienkach. Pritom sa tiež odvoláva na judikatúru talianskych správnych súdov, predovšetkým na rozsudok č. 1490 Tribunale Amministrativo Regionale per la Lombardia (TAR Lombardia-Milano) zo 17. apríla 2002, z ktorého vyplýva, že cieľom a zmyslom miestnej plagátovej služby je zabezpečiť efektívny výkon ústavou zaručeného základného práva na slobodu myslenia.

46. Čo sa týka geografického vymedzenia trhu, uznesenie vnútroštátneho súdu uvádza, že za relevantný trh z geografického hľadiska treba považovať „celé územie obce“, pretože na tomto území prebieha hospodárska súťaž medzi obcami a plagátovými podnikmi. Naproti tomu však chýbajú napríklad údaje o tom, či — ako sa očakáva — rámcové právne podmienky v iných talianskych obciach sú porovnateľné s podmienkami v Janove, či v oblasti plagátovej reklamy aktívni poskytovatelia služieb, ako je Viacom, pôsobia pravidelne vo viacerých obciach alebo iba v Janove a či reklamné kampane ich zákazníkov sa týkajú prevažne jednotlivých obcí, alebo či majú regionálny alebo nadregionálny charakter.³¹ Napríklad je možné si celkom dobre predstaviť, že reklama, akou je reklama na nehnuteľnosti, ktorú vykonáva Giotto na Azúrovom pobreží, bude šírená nadregionálne a neobmedzí sa iba na územie mesta Janov.

aspoň stručné vyjadrenia o počte a veľkosti zákazníkov, ktorí si objednávajú plagátovú reklamu. Obidva údaje v návrhu na začatie prejudiciálneho konania podanom Giudice di pace von Genova-Voltri chýbajú. Preto nie je možné s dostatočnou istotou zistiť, či vo veci, ako je tá v konaní veci samej, možno vôbec vychádzať z dominantného postavenia obecnej plagátovej služby na trhu (článok 82 ES).³²

48. Giudice di pace bližšie neuvádza ani to, v čom spočíva zneužívanie údajného dominantného postavenia talianskych obcí na trhu v oblasti plagátovej reklamy. Akurát uvádza, že je „úplne zjavné, že sporné ustanovenia mali za následok, že obce nevyhnutne ovplyvňujú trh vo svoj prospech v rozpore s článkom 82 ES“.

47. Presné pochopenie prejudiciálnych otázok okrem toho vyžaduje, aby uznesenie vnútroštátneho súdu obsahovalo aspoň približné údaje o počte poskytovateľov služieb a o ich postavení na relevantnom trhu, konkrétne o ich približných podieloch na trhu, tiež o podieloch samotnej obce, pokiaľ na tomto trhu pôsobi. Rovnako sa vyžadujú

49. Ďalej z návrhu na začatie prejudiciálneho konania nemožno vyvodit', či a do akej miery môže mať talianska právna úprava

31 — Pozri za všetky úvahy Komisie v jej rozhodnutí zo 14. septembra 2001 vyhlasujúcom koncentráciu za zlučiteľnú so spoločným trhom (Vec N IV/M.2529 — JCD/RCS/ Publitransport/IGP) na základe nariadenia Rady (EHS) č. 4064/89 (Ú. v. ES C 300, s. 27, bod 10).

32 — Práve naopak napríklad Komisia vo svojich ústnych a písomných pripomienkach poukazuje na rozličné rozhodnutia úradov hospodárskej súťaže, z ktorých možno vyvodit', že v Taliansku v oblasti plagátovej reklamy existuje efektívna hospodárska súťaž. Ide o už citované rozhodnutie Komisie zo 14. septembra 2001 (pozri poznámku pod čiarou 31, najmä bod 15), ako aj o rozhodnutia talianskeho Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato č. 7781 (C3738) z 2. decembra 1999, č. 8019 (C3843) z 10. februára 2000, č. 8463 (C4047) zo 6. júla 2000, č. 11442 (C5428) z 27. novembra 2002 a č. 12561 (I583) z 30. októbra 2003.

dosah na trh medzi členskými štátmi. Tieto údaje sú pre porozumenie a zodpovedanie otázok týkajúcich sa článkov 82 ES a 87 ES nevyhnutné. Z opisu vnútroštátneho súdu najmä nemožno vyvodiť, v akom rozsahu talianska právna úprava sťažuje alebo robí menej príťažlivým pre zahraničných poskytovateľov služieb pôsobenie na talianskom trhu alebo pre zahraničných zákazníkov využívanie služieb talianskych poskytovateľov služieb.

výnos plynie bez osobitného určenia do verejného rozpočtu obce? Chápanie a zodpovedanie prejudiciálnych otázok týkajúcich sa článkov 86 ES, ako aj 87 ES a 88 ES v rozhodujúcej miere v tomto prípade závisí od spoľahlivých informácií.

3. Predbežný záver

50. Napokon z uznesenia vnútroštátneho súdu jasne nevyplýva ani spôsob, akým talianske obce, konkrétne mesto Janov, organizujú svoju obecnú plagátovú službu.³³ Ide tu o právne samostatný obecný podnik s vlastnou právnou subjektivitou alebo o pracovisko obecnej správy bez osobitnej autonómie? Je obecná plagátová služba prevádzkovaná z vlastného rozpočtu, alebo je financovaná z verejného rozpočtu obce?³⁴ Plynie výnos miestnej dane z reklamy a poplatku za využívanie obecnej plagátovej služby výlučne plagátovej službe, alebo tento

51. Z dôvodu nedostatočného vymedzenia skutkového rámca, z ktorého vychádzajú prejudiciálne otázky týkajúce sa práva hospodárskej súťaže, považujem prejudiciálnu otázku 1 písm. a) a prejudiciálnu otázku 2 za neprípustné. Naopak, otázka 1 písm. b) je prípustná.

B — Posúdenie prejudiciálnych otázok z hľadiska obsahu

33 — Z uznesenia vnútroštátneho súdu možno v tomto ohľade iba vyvodiť, že mesto Janov pre plagátovú službu zabezpečuje najmä „riaditeľa služby, technické priestory, pracovníkov na nižších pozíciách, technické prostriedky a zariadenia. Je teda organizovaná spôsobom, ktorý je podobný spôsobu organizácie súkromných podnikov, ktoré jej v tejto oblasti konkurujú.“ Obecná plagátová služba je prevádzkovaná obcou v rámci systému osobitne poskytnutých finančných a hmotných prostriedkov, ktorý nijako nesúvisí s jej inštitucionálnymi úlohami, a je zameraná na vykonávanie podnikateľskej činnosti zameranej na dosiahnutia zisku.

34 — Podľa názoru spoločnosti Viacom v zmysle jej vyjadrení a písomných pripomienok ide o pracovisko bez osobitnej samostatnosti a bez vlastného rozpočtu.

52. V ďalšej časti sa budem prednostne zaoberať právnymi problémami súvisiacimi so slobodným poskytovaním služieb (články 49 ES, 50 ES) [otázka 1 písm. b)]. V prípade, ak by okrem toho Súdny dvor vyhlásil za prípustné aj otázky týkajúce sa pravidiel hospodárskej súťaže zakotvených v Zmluve, podporne sa vyjadrim k otázke 1 písm. a) a otázke 2.

1. Otázka 1 písm. b): slobodné poskytovanie služieb (články 49 ES a 50 ES)

ktorý si za odplatu necháva vykonávať plagátovú reklamu v inom členskom štáte podnikom so sídlom v tomto členskom štáte, akým je Viacom, využíva služby v zmysle článkov 49 ES a 50 ES.³⁶

53. Prostredníctvom prejudiciálnej otázky 1 písm. b) chce vnútroštátny súd v podstate vedieť, či slobodnému poskytovaniu služieb odporuje vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej je za plagátovú reklamu na verejnom priestranstve vyberaná miestna daň z reklamy v prospech obcí, ktoré prevádzkujú obecnú plagátovú službu.

a) Zákaz diskriminácie

56. Článok 49 ES osobitne vyjadruje všeobecnú zásadu zákazu diskriminácie.³⁷ Ak sa teda zdanenie dotýka — bez odôvodnenia — výraznejšie cezhraničných situácií ako situácii výlučne vnútroštátnych³⁸, potom niet pochyb, že už z tohto jediného dôvodu došlo k porušeniu zásady slobodného poskytovania služieb.

54. Na úvod treba povedať, že v rámci slobodného poskytovania služieb je irelevantné, aký subjekt a v čí prospech nepriamu daň vyberá. Teda skutočnosť, že miestna daň z reklamy je vyberaná talianskymi obcami, ktoré súčasne prevádzkujú obecnú plagátovú službu, je relevantná nanajvýš vo vzťahu k ustanoveniam Zmluvy týkajúcim sa hospodárskej súťaže, nie však vo vzťahu k slobodnému poskytovaniu služieb.

57. V prejednávanej veci však nič nenasvedčuje tomu, že by miestna daň z reklamy mohla viesť — hoci len nepriamo — k diskriminácii cezhraničných služieb. Miestnej dani z reklamy podlieha rovnako plagátová reklama, ktorá je vykonávaná na objed-

55. Zo slobodného poskytovania služieb môžu mať prospech tak poskytovatelia služieb, ako aj príjemca služieb.³⁵ Podnik ako Giotto,

36 — Podobne napríklad rozsudok z 24. októbra 1978, Koestler, 15/78, Zb. s. 1971, bod 3, v súvislosti s bankovými službami.

37 — Pozri rozsudky z 28. októbra 1999, Vestergaard, C-55/98, Zb. s. I-7641, body 16 a 17, a z 11. decembra 2003, AMOK, C-289/02, Zb. s. I-15059, body 25 a 26.

38 — Tak je tomu napríklad v rozsudkoch z 13. decembra 1989, Corsica Ferries France, C-49/89, Zb. s. 4441, bod 7; z 5. októbra 1994, Komista/Francúzsko, C-381/93, Zb. s. I-5145, body 17 až 21; z 29. novembra 2001, De Coster, C-17/00, Zb. s. I-9445, body 30 až 35, a z 21. marca 2002, Cura Anlagen, C-451/99, Zb. s. I-3193, body 65 až 69.

35 — Rozsudky z 13. júla 2004, Komisia/Francúzsko, C-262/02, Zb. s. I-6569, bod 22, a Bacardi France, C-429/02, Zb. s. I-6613, bod 31.

návku domácich a zahraničných zákazníkov, prípadne domácimi alebo zahraničnými poskytovateľmi. Táto daň sa navyše nevyberá iba zo služieb poskytovaných súkromnými subjektami, ale v rovnakej výške aj z prípadných služieb, ktoré ponúkajú samotné obce prostredníctvom svojej miestnej plagátovej služby.³⁹ Miestna daň z reklamy je teda súčasťou všeobecného vnútroštátneho systému daní, ktorý je založený na objektívnych, nediskriminačných kritériách a ktorý sa neuplatňuje rozdielne na vnútroštátne a cezhraničné činnosti.⁴⁰

59. Ak je poskytovateľovi alebo príjemcovi služieb uložená daň, potom v každom prípade nesporne ide o obmedzenie slobodného poskytovania služieb vtedy, ak je táto daň súčasťou špecifických opatrení, ktorým sa poskytovateľ alebo príjemca služieb musí podrobiť (napr. spoplatnené štátne kontroly, spoplatnené povoľovacie konanie, ale aj povinnosť využívať za poplatok určité zariadenia alebo služby, napr. v prístavoch).⁴² Táto daň totiž zvýši účinok opatrení, ktoré sú spôsobilé poskytovanie, resp. príjem služieb zakázať, narušiť, alebo urobiť menej príťažlivým.

b) Zákaz obmedzení

58. Okrem toho zo znenia článku 49 ES vyplýva požiadavka zrušenia akýchkoľvek obmedzení slobodného poskytovania služieb — týkajúca sa bez rozdielu tak domácich poskytovateľov služieb, ako aj poskytovateľov služieb z iných členských štátov —, ktoré sú spôsobilé zakázať, narušiť, alebo urobiť menej príťažlivým poskytovanie, resp. príjem cezhraničných služieb.⁴¹

60. Naopak na otázku, či uloženie dane, napr. nepriamej dane, môže samo osebe viesť k obmedzeniu, judikatúra doposiaľ nedala jednoznačnú odpoveď.⁴³ Do úvahy prichádzajú dve riešenia:

39 — Podľa článku 19 ods. 1 legislatívneho dekrétu 507/93 je totiž pri využívaní obecnej plagátovej služby „v prospech obce, ktorá vykonáva umiestňovanie plagátov, ... potrebné zaplatiť poplatok *zahŕňujúci daň z reklamy*“ (kurzívou zvýraznila generálna advokátka).

40 — K súvisiacemu problému zdaňovania výrobcov (článok 90 ES) pozri rozsudky zo 7. mája 1987, *Co-Frutta*, 193/85, Zb. s. 2085, bod 10 a nasl., a z 9. septembra 2004, *Carbonati Apuani*, C-72/03, Zb. s. I-8027, bod 17. Pozri tiež rozsudok z 29. apríla 2004, *Weigel*, C-387/01, Zb. s. I-4981, bod 55 na konci.

41 — Pozri najmä rozsudky z 18. júna 1998, *Corsica Ferries France*, C-266/96, Zb. s. I-3949, bod 56; z 20. februára 2001, *Anafir a i.*, C-205/99, Zb. s. I-1271, bod 21, a z 13. júna 2002, *Sea-Land Service*, spojené veci C-430/99 a C-431/99, Zb. s. I-5235, bod 32. Podobne rozsudky Komisia/Francúzsko, už citovaný v poznámke pod čiarou 35, bod 22, a *Bacardi France*, už citovaný v poznámke pod čiarou 35, bod 31.

42 — Pozri v tomto zmysle za všetky rozsudky *Corsica Ferries France*, už citovaný v poznámke pod čiarou 41, body 3, 4 a 60, a *Sea-Land Service*, už citovaný v poznámke pod čiarou 41, body 38 a 42, a bod 25 mojich návrhov z 22. júna 2004, *Komisia/Holandsko*, C-189/03, Zb. s. I-9289.

43 — Rozsudky už citované v poznámke pod čiarou 38 sa týkali všetkých diskriminačných daní.

i) Riešenie založené na opodstatnenosti: Nediskriminačná vnútroštátna daň môže predstavovať obmedzenie a treba ju skúmať pokiaľ ide o jej opodstatnenosť.

štátom musí byť pokiaľ ide o ich všeobecné rozhodnutia v oblasti rozpočtovej politiky⁴⁵, ako aj druh a povahu vybraných daní priznané právo rozsiahlej voľnej úvahy. Súdnemu dvoru neprináleží spochybňovať rozhodnutia členských štátov v oblasti rozpočtovej politiky.

61. Nespornou je skutočnosť, že uloženie dane môže hospodársku činnosť predražiť, a tým urobiť menej atraktívnou. V každom prípade rozsudok De Coster možno vykladať v tom zmysle, že vnútroštátna daň podlieha skúmaniu, ktorému *obmedzenia* bežne podliehajú.⁴⁴

63. Pravdaže, nedovolené obmedzovanie slobodného poskytovania služieb prostredníctvom nediskriminačnej dane by prichádzalo do úvahy v prípade, ak by táto daň mala zakazujúci účinok, ak by sa teda svojou povahou podobala zákazu činnosti.

62. Ak by sme vychádzali z tohto prístupu a vnútroštátne dane považovali za obmedzenia základných slobôd, potom by v konečnom dôsledku museli byť všetky dane akéhokoľvek druhu predmetom skúmania v kontexte práva Spoločenstva; členské štáty by potom v každom konkrétnom prípade boli povinné preukázať, že ich dane sú opodstatnené naliehavými dôvodmi verejného záujmu, t. j. že sú vhodné, nevyhnutné a primerané sledovaným cieľom. Potom by prirodzene bolo potrebné zohľadniť, že zabezpečovanie rozpočtových prostriedkov je nevyhnutnou podmienkou činnosti štátu, v dôsledku čoho predstavuje v zásade legítimný cieľ a vyberanie daní je — aj preto — predvídané vo viacerých ustanoveniach Zmluvy (ES) (pozri napr. články 90 ES, 93 ES a 175 ods. 2 prvá zarážka ES). Členským

ii) Riešenie založené na skutkovej podstate: Nediskriminačná vnútroštátna daň je *a priori* vyňatá z pôsobnosti základných slobôd.

64. Súdny dvor však iba nedávno v jednej veci — v súvislosti s voľným pohybom pracovníkov (článok 39 ES) — zvolil iný postup. Vyrubená *nediskriminačná* vnútroštátna daň nebola preskúmaná z pohľadu jej opodstatnenosti dôvodmi verejného záujmu, ako to v prípade obmedzení bývalo bežné;

⁴⁴ — Rozsudok z 29. novembra 2001, De Coester, C-17/00, Zb. s. I-9445, body 26, 29, 37 a 38. Pravdaže, daň bola v každom prípade tiež dodatočne diskriminujúca (pozri body 31 až 35 rozsudku).

⁴⁵ — Pochopiteľne to platí iba v rámci toho, čo vyplýva z hlavy VII Zmluvy (ES) o hospodárskej a menovej politike.

formulácia rozsudku Weigel⁴⁶ naopak naznačuje, že takáto daň musí byť úplne vyňatá z pôsobnosti základných slobôd:

„Zmluva však zárobkovo činnej osobe nezaručuje, že premiestnenie jej činnosti do iného členského štátu ako štátu, v ktorom bývala doposiaľ, bude neutrálne, pokiaľ ide o zdanenie. Z dôvodu rozdielov v daňovom práve členských štátov takéto premiestnenie môže zárobkovo činnej osobe z hľadiska nepriameho zdanenia priniesť v konkrétnom prípade výhody alebo nevýhody. V dôsledku toho prípadné znevýhodnenie oproti situácii, v ktorej zárobkovo činná osoba vykonávala svoje činnosti pred premiestnením, v zásade nie je v rozpore s článkom 39 ES...“⁴⁷

65. Takéto riešenie podporuje aj skutočnosť, že obmedzenia základných slobôd v klasickej chápaní sa vyznačujú tým, že sú v zásade zakázané a môžu byť opodstatnené iba vo výnimočnom prípade — napr. z naliehavých dôvodov verejného záujmu. Naproti tomu, ako už bolo uvedené, viacero ustanovení Zmluvy (ES) predpokladá, že členské štáty budú v dôsledku daňovej suverenity vyberať nepriame dane (pozri napr. články 90 ES, 93 ES a 175 ods. 2 prvá

zarážka ES), a to vonkoncom nie iba vo výnimočných prípadoch, ktoré sa majú vykladať doslovne. Tieto ustanovenia sa opierajú o spoločný predpoklad, že vyberanie daní, ktoré sú súčasťou všeobecného systému vnútroštátnych daní, ktoré sa viažu na objektívne nediskriminačné kritériá a okrem toho sa bez rozdielu vzťahujú tak na vnútroštátne, ako aj cezhraničné činnosti, nie je zakázané, ale v zásade dovolené a nemusí byť v každom konkrétnom prípade opodstatnené; rozdiely medzi členskými štátmi v nepriamom zdaňovaní sa akceptujú a prípadne môžu byť odstránené harmonizáciou, pokiaľ je to potrebné napr. pre fungovanie vnútorného trhu (článok 93 ES).

iii) Uplatnenie v prejednávanej veci: Miestna daň z reklamy

66. Pokiaľ ide o spornú miestnu daň z reklamy podľa talianskeho práva, obidve riešenia vedú k rovnakému záveru:

Ak by sme sa stotožnili s riešením založeným na skutkovej podstate, potom nepriama daň, ktorá je súčasťou všeobecného systému vnútroštátnych daní, viaže sa na objektívne nediskriminačné kritériá a bez rozdielu sa vzťahuje rovnako na vnútroštátne, ako aj

46 — Rozsudok už citovaný v poznámke pod čiarou 40.

47 — Rozsudok Weigel, už citovaný v poznámke pod čiarou 40, bod 55; nediskriminačná povaha dane je tu vysvetlená v bode 53 uvedeného rozsudku; pozri ďalej bod 36 návrhov, ktoré predniesol generálny advokát Tizzano 3. júla 2003 v tej istej veci.

cezhraničné činnosti, by vonkoncom nepatriala do rozsahu pôsobnosti článku 49 ES. Z dostupných údajov vyplýva, že miestna daň z reklamy tieto kritériá spĺňa.⁴⁸

2. Zákaz zneužívania dominantného postavenia na trhu (článok 82 ES v spojení s článkom 86 ES)

Ak by sme sa naopak stotožnili s *riešením založeným na opodstatnenosti*, potom by miestna daň z reklamy síce predstavovala obmedzenie slobodného poskytovania služieb, bolo by ju však súčasne možné ľahko odôvodniť: zo všetkých dostupných informácií vyplýva, že táto — čo do výšky nízka — daň nemá zakazujúci účinok, a ani nie je zjavné, v akom rozsahu vnútroštátny a miestny zákonodarca mohol pri stanovovaní tejto dane prekročiť medze voľnej úvahy v oblasti rozpočtovej politiky.⁴⁹

68. Pokiaľ ide o článok 82 ES v spojení s článkom 86 ES, vnútroštátny súd položil celkovo dve otázky, na ktoré v ďalšom texte subsidiárne⁵⁰ odpoviem: otázka 1 písm. a) sa týka oprávnenia obce *stanovovať* a *vyberať* miestne dane, zatiaľ čo otázka 2 písm. a) sa týka *určenia výnosu* týchto daní obci. Predmetom obidvoch otázok je v podstate eventuálne skreslenie hospodárskej súťaže v prospech obecnej plagátovej služby a v neprospech súkromných poskytovateľov.

a) Otázka 1 písm. a): Spojenie regulačnej právomoci s podnikateľskou činnosťou (článok 82 ES v spojení s článkom 86 ES)

67. Súhrnne teda platí: Ak vyberanie nepriamej dane ako v prípade miestnej dane z reklamy v Taliansku je súčasťou všeobecného systému vnútroštátnych daní, viaže sa na objektívne nediskriminačné kritériá a tiež sa bez rozdielu vzťahuje rovnako na vnútroštátne, ako aj cezhraničné činnosti, potom nie je v rozpore s článkom 49 ES.

69. Prostredníctvom otázky 1 písm. a) chce vnútroštátny súd v podstate vedieť, či článku 82 ES v spojení s článkom 86 ES odporuje vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej obce, ktoré prevádzkujú vlastnú obecnú plagátovú službu, sú súčasne poverené stanovovaním a vyberaním („správou“) daní,

48 — K absencii diskriminácie pozri tiež bod 57 týchto návrhov.

49 — Odvolávajúc sa na judikatúru talianskych správnych súdov (Tribunale Amministrativo Regionale per la Toscana — TAR Toscana Firenze, rozsudok č. 456 z 11. marca 2002), Komisia vo svojom písomnom vyjadrení uvádza, že výška tejto dane je nepatrná („di ammontare molto modesto“).

50 — Pozri body 51 a 52 týchto návrhov.

akou je miestna daň z reklamy a poplatku za obecnú plagátovú službu.

toto rozlišovanie je povaha konkrétne vykonávanej činnosti. Vyžaduje sa pritom skúmanie jednotlivých vykonávaných činností v konkrétnom prípade na určenie toho, do ktorej kategórie tieto činnosti patria.⁵²

70. Ak posudzujeme najprv samotnú právomoc obcí stanovovať a vyberať určité miestne dane z hľadiska pravidiel európskeho práva hospodárskej súťaže, vyplýva z toho nasledujúce:

71. Základnou podmienkou uplatnenia článku 82 ES (prípadne v spojení s článkom 86 ods. 1 ES a článkom 10 ES) by bolo to, aby orgán obce pri stanovovaní a vyberaní takýchto daní mohol byť považovaný za podnik. Pojem podnik v kontexte práva hospodárskej súťaže je potrebné chápať funkčne a tento zahŕňa každú entitu vykonávajúcu hospodársku činnosť bez ohľadu na jej právnu formu a spôsob financovania.⁵¹

73. Stanovovanie a vyberanie daní z hľadiska ich povahy nie je hospodárskou činnosťou, ale činnosťou patriacou do oblastí výkonu verejnej moci. Dane, ako je miestna daň z reklamy, nie sú protihodnotou za využívanie konkrétnych služieb bežných na trhu, ale slúžia celkom vo všeobecnosti na financovanie územných celkov⁵³; prípadným vedľajším cieľom tejto dane by mohla byť náhrada za využívanie verejného priestoru na reklamné oznamy súkromnými subjektmi⁵⁴, avšak tento vedľajší cieľ nič nemení na povahe dane a nedáva tomuto príjmu charakter protihodnoty napr. za poskytnutú službu. Suverenita pri výbere daní má za

72. Hospodárska činnosť („podniku“) spočíva v ponúkaní tovarov alebo služieb na trhu; od nej sa odlišuje zvrchovaná činnosť „orgánu verejnej moci“. Rozhodujúcim pre

52 — Rozsudky zo 16. júna 1987, Komisia/Taliani, 118/95, Zb. s. 2599, bod 7, a z 18. marca 1997, Calí, C-343/95, Zb. s. I-1547, body 16 a 18. Podobné rozlišovanie medzi podnikateľskou činnosťou a činnosťou pri výkone verejnej moci obcí naznačil aj rozsudok zo 4. mája 1988, Bodson, 30/87, Zb. s. 2479, bod 18.

53 — Inak ako v rozsudku zo 17. mája 2001, TNT Traco, C-340/99, Zb. s. I-4109, pozri najmä bod 47, nepredstavuje miestna daň odplatu v prospech obce za služby, ktoré sama neposkytla.

54 — Takto sa Komisia vyjadřila vo svojom písomnom vyjadrení odvolávajúcim sa na judikatúru talianskych správnych súdov (Tribunale Amministrativo Regionale per la Toscana — TAR Toscana Firenze, rozsudky č. 456 a 457 z 11. marca 2002).

51 — Rozsudky zo 16. marca 2004, AOK Bundesverband a i., spojené veci C-264/01, C-306/01, C-354/01 a C-355/01, Zb. s. I-2493, bod 46; z 22. januára 2002, Cical, C-218/00, Zb. s. I-691, bod 22, a z 23. apríla 1991, Höfner a Elser, C-41/90, Zb. s. I-1979, bod 21.

následok, že v *tomto kontexte* nemožno na dotknuté obce uplatniť pravidlá hospodárskej súťaže.⁵⁵

službou⁵⁶, a vystupujú preto ako podniky pôsobiace na trhu, t. j. podnikateľsky.⁵⁷

74. Pokiaľ ide o poplatok za využívanie obecnej plagátovej služby, je potrebné rozlišovať medzi jeho dvoma zložkami.

75. V dôsledku toho koná obec alebo obecný orgán podnikateľsky a môže byť prípadne považovaný za podnik v zmysle práva Spoločenstva v oblasti hospodárskej súťaže iba v rozsahu, v akom stanovuje *zložku odplatypoplatku* podľa článku 19 ods. 1 legislatívneho dekrétu č. 507/93, teda tú zložku poplatku, ktorou sa uhrádzajú služby vykonávané jej obecnou plagátovou službou.

Po prvé, tento poplatok tvorí *daňová zložka, zahŕňa* totiž miestnu daň z reklamy (článok 19 ods. 1 legislatívneho dekrétu č. 5067/93); v *tomto prípade* je miestna daň z reklamy jednoducho zahrnutá v poplatku a pre stanovovanie a vyberanie tohto poplatku a pre stanovenie a vyberanie samotnej dane: obce konajú zvrchovane a nie zárobkovo.

76. O zneužívanie dominantného postavenia na trhu v zmysle článku 82 ES v spojení s článkom 86 ods. 1 ES môže ísť prípadne vtedy, ak obec — ktorej plagátová služba má dominantné postavenie natruhu — spôsobom

Po druhé, tento poplatok zahŕňa aj zložku, ktorá presahuje miestnu daň z reklamy a slúži na náhradu nákladov na obecnú plagátovú službu (*zložka odplaty*); v *tomto prípade* obce stanovujú protihodnotu za službu vykonanú jej obecnou plagátovou

56 — Termín „služba“ (v taliančine „servizio“) je dokonca výslovné použité v článku 19 ods. 1 legislatívneho dekrétu č. 507/93.

57 — Ako z pripomienok podaných Súdnemu dvoru vyplýva, obecná plagátová služba slúži tiež združeniam a spoločenským inštitúciám k verejnému oznamovaniu. Z toho možno vyvodíť záver, že činnosť obecnej plagátovej služby — prinajmenšom čiastočne — predstavuje služby vykonávané vo verejnom hospodárskom záujme. To však nič nemení na hospodárskej povahe tejto činnosti v zmysle pravidiel hospodárskej súťaže, a teda ani na stotožnení sa s pojmom podnik. Považa služieb môže mať prípadne význam v druhej fáze, v súvislosti s článkami 16 EŠ a 86 ods. 2 EŠ.

55 — Rozsudok Call, už citovaný v poznámke pod čiarou 52, body 16, 18 a 23.

odporujúcim pravidlám hospodárskej súťaže stanoví neprimerane vysoko alebo neprimerane nízko zložku odplaty poplatku podľa článku 19 ods. 1 legislatívneho dekrétu č. 507/93.⁵⁸ V prejednávanej veci však nič nenasvedčuje existencii takéhoto zneužívania, ktorého zistenie by vyžadovalo komplexné posúdenie všetkých okolností veci.⁵⁹

podľa článku 19 ods. 1 legislatívneho dekrétu č. 507/93).⁶⁰

77. Naopak, samotná právomoc *stanovovať a vyberať miestne dane z reklamy* — bez ohľadu na už uvedenú neexistenciu povahy obce ako podniku — nedáva a *priori* dôvod k obave, že obec by mohla zneužívať dominantné postavenie na trhu v zmysle článku 82 ES v spojení s článkom 86 ods. 1 ES. Táto daň je — bez ohľadu na jej štruktúru a výšku — *neutrálna vo vzťahu k hospodárskej súťaži*, pretože sa vyberá rovnako za využívanie služieb súkromných poskytovateľov ako aj za využívanie obecnej plagátovej služby (aj v poslednom prípade je táto daň, ako je známe, zahrnutá v poplatku

78. Viacom a Giotto vytýkajú, že talianske obce okrem stanovovania a vyberania daní vykonávajú aj ďalšie oprávnenia verejnej moci, ktorými regulujú šírenie reklamných oznamov na ich území, čím môžu ovplyvniť trh v prospech ich vlastných obecných plagátových služieb, napr. stanovením polohy a veľkosti poskytovaných plagátových plôch a prostredníctvom určitých prekážok v uskutočňovaní reklamy z dôvodoch verejného záujmu.⁶¹ Táto výhrada v podstate spočíva v tom, že obce pôsobia na trhu ako podnikateľské subjekty (prostredníctvom svojej plagátovej služby), ktorého pravidlá samé určujú (prostredníctvom vykonávania spomenutých oprávnení verejnej moci).⁶² Tento konflikt záujmov podľa spoločností Viacom a Giotto svedčí o nedovolenom zneužívaní dominantného postavenia na trhu.⁶³

79. V tejto súvislosti však v prvom rade analogicky platí to, čo už bolo o miestnej

58 — Tak neprimerane vysoký, ako aj neprimerane nízky poplatok môže mať za určitých okolností negatívny dôsledok na zákazníkov. V prvom prípade by zákazníci museli platiť obci neprimerane vysokú cenu, v druhom prípade by to mohlo mať za následok skreslenie hospodárskej súťaže a vytlačenie súkromných poskytovateľov z trhu, a tým nakoniec ušľachť ponuku pre zákazníkov.

59 — Návrh na začatie prejudiciálneho konania neobsahuje žiadne údaje o výške poplatku za využívanie mestskej plagátovej služby mesta Janov. Ani účastníci konania — napriek výslovej výzve Súdneho dvora — v tomto ohľade neposkytli žiadne doplňujúce údaje.

60 — V tomto ohľade sa prejednávaná vec odlišuje od rozsudku zo 17. júla 1997, *GT-Link*, C-242/95, Zb. s. I-4449, body 14 a 41, ktorého predmetom bolo okrem iného oslobodenie verejných podnikov od daní, ktoré platia iné subjekty.

61 — Podobne sa Viacom a Giotto vyjadřili tiež k slobodnému poskytovaniu služieb (článok 49 ES).

62 — Tým účastníci v konečnom dôsledku uznali podobnosť so skutkovým stavom, z ktorého vychádzal rozsudok z 13. decembra 1991, *RTT/GB-Inno-BM*, C-18/88, Zb. s. I-5941, body 25 a 26.

63 — Na pojednávaní pred Súdny dvorom zástupca spoločnosti Viacom navyše poukázal na skutkové stavy rozsudkov *TNT Traco*, už citovaný v poznámke pod čiarou 53, a z 18. júna 1991, *ERT*, C-260/89, Zb. s. I-2925.

dani z reklamy povedané: ak obec upravuje šírenie plagátových oznamov tým spôsobom, že napr. niektoré formy reklamy z dôvodov verejného záujmu zakáže alebo obmedzí a okrem toho vymedzí plagátové plochy určené na reklamu, nekoná ako podnik, ale využíva oprávnenia verejnej moci. V tomto rozsahu na ňu nemožno *a priori* uplatniť právo hospodárske súťaže.

nila obecnú plagátovú službu, ktorú sama prevádzkuje — ktorá má dominantné postavenie na trhu — voči súkromným poskytovateľom pôsobiacim na tom istom trhu.⁶⁴ Bolo by tomu tak v prípade, ak by jej obec poskytla veľký podiel plagátových plôch, ktoré sú k dispozícii, alebo ak by s odvolaním sa na verejný záujem podriadila činnosť súkromných poskytovateľov prísnejším obmedzeniam ako činnosť vlastnej obecnej plagátovej služby.

80. Je taktiež v súlade s požiadavkami verejného záujmu, ak obce regulujú šírenie plagátových oznamov. Napríklad vzhľadom na mestskú výstavbu môže byť žiadaným zakázať reklamu na niektorých miestach na území obce, obmedziť poskytované plagátové plochy alebo niektoré formy reklamy zakázať. Rovnako môžu byť obmedzenia odôvodnené požiadavkami ochrany životného prostredia alebo bezpečnosti premávky. V rámci definovania a realizácie cieľov mestskej výstavby a iných požiadaviek verejného záujmu musí byť navyše obciam priznaná dostatočná voľná úvaha.

81. Porušenie článku 86 ods. 1 ES v spojení s článkom 82 ES a prípadne v spojení s článkom 10 ES by však prichádzalo do úvahy vtedy, ak by obec prekročila hranice priznanej voľnej úvahy a v rámci výkonu verejnej moci by porušila pravidlá hospodárskej súťaže v prospech jej vlastného obecného podniku, teda ak by obec pri vykonávaní svojich zvrchovaných úloh uprednost-

82. Či však všetky tieto skutočnosti existujú aj v prejednávanej veci, treba zhodnotiť na základe komplexného posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci. Predovšetkým nemôže postačovať iba výlučne numerické hodnotenie vyhradených plagátových plôch⁶⁵ a jednoduchý výpočet, koľko z týchto plôch je určených pre súkromných poskytovateľov a koľko pre obecnú plagátovú službu. Ako Komisia na pojednávaní správne uviedla, rozhodujúcimi sú kvalita a poloha príslušných plagátových plôch. Okrem toho

64 — Pozri rozsudky z 5. októbra 1995, Centro Servizi Spediporto Srl, C-96/94, Zb. s. I-2883, bod 20; z 29. januára 1985, Cullet/Leclerc, 231/83, Zb. s. 305, bod 16; z 10. januára 1985, Leclerc/Thouars, 229/83, Zb. s. I, bod 14, a rozsudok Höfner a Elser, už citovaný v poznámke pod čiarou 51, body 26 až 29.

65 — V konaní pred Súdnym dvorom Viacom a Giotto uviedli, že mesto Janov vyhradilo pre súkromných poskytovateľov približne 17 000 m², pre vlastnú plagátovú službu naproti tomu 24 000 m² plagátovej plochy. Ako však zástupca Viacom na pojednávaní sám priznal, časť plôch vyhradených mestskej plagátovej službe slúži ako úradné tabule alebo tabule na vyvesovanie vo verejnom záujme.

treba zohľadniť, či a v akom rozsahu sa prípadné obmedzenia obce vzťahujú aj na využívanie súkromných plôch. Z informácií poskytnutých Súdnemu dvoru však v žiadnom prípade dostatočne nevyplýva akékoľvek uprednostňovanie mestskej plagátovej služby mestom Janov.

83. Za okolností, ktoré sú známe z konania vo veci samej, teda článkom 82 ES a 86 ods. 1 ES neodporuje vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej sa za plagátovú reklamu na verejnom priestranstve vyberá miestna daň z reklamy alebo poplatok v prospech obce, ktorá súčasne prevádzkuje vlastnú obecnú plagátovú službu.

b) Otázka 2 písm. a): Určenie výnosu dane z reklamy plagátovej služby (článok 82 ES v spojení s článkom 86 ES)

84. Prostredníctvom prejudiciálnej otázky 2 písm. a) chce vnútroštátny súd v podstate vedieť, či článku 82 ES v spojení s článkom 86 ES odporuje vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej je výnos dane, akou je miestna

daň z reklamy a výnos poplatku za obecnú plagátovú službu určený obciam, ktoré prevádzkujú vlastnú obecnú plagátovú službu.

85. Článok 86 ods. 1 ES zakazuje obciam ako vykonávateľom verejnej moci podnecovať verejné podniky k takému správaniu, ktoré by porušilo článok 82 ES.⁶⁶ Ak by teda obec napríklad poskytla svojej obcej plagátovej službe prostriedky z miestnej dane z reklamy, potom nemožno vylúčiť, že to bude mať za následok skreslenie hospodárskej súťaže v neprospech súkromných poskytovateľov a v prospech obcej plagátovej služby.⁶⁷

86. Obecná plagátová služba je však súčasťou obce a nemožno vychádzať z toho, že táto služba mala osobitnú autonómiu v organizačnom usporiadaní a najmä vlastný rozpočet, resp. vlastné účtovníctvo. Skôr treba vychádzať z toho, že obecná plagátová služba je priamo financovaná z rozpočtu obce a príjmy ako aj výdavky tejto služby sú účtované priamo v príslušných položkách

66 — Pozri rozsudky *Leclerc/Thouars*, už citovaný v poznámke pod čiarou 64, bod 14; *Cullet/Leclerc*, už citovaný v poznámke pod čiarou 64, bod 16, a *Höfner a Elser*, už citovaný v poznámke pod čiarou 51, body 26 až 29.

67 — Pozri rozsudok z 27. novembra 2003, *Enirisorse a i.*, spojené veci C-34/01 až C-38/01, Zb. s. I-14243, body 48 až 52, a body 72 až 84 návrhov, ktoré predniesla generálna advokátka Stix-Hackl zo 7. novembra 2002 v rovnejakej veci.

rozpočtu obce.⁶⁸ Bez minimálneho stupňa organizačného oddelenia a transparentnosti⁶⁹ možno len ťažko zistiť, či a v akom rozsahu plynú obecnej plagátovej službe prostriedky z daní, predovšetkým prostriedky z miestnej dane z reklamy.

spôsobom.⁷⁰ V každom prípade by sa vyžadovala špecifická súvislosť medzi priznanými právami, vytvorenou situáciou a zneužívaním dominantného postavenia na trhu podnikom.

87. Dokonca, ak by sme aj *predpokladali*, že obecná plagátová služba má dostatočnú organizačnú autonómiu, vonkoncom by sme nemohli s istotou dospieť k záveru, že mesto Janov v rozpore s pravidlami hospodárskej súťaže podnietilo zneužívanie dominantného postavenia na trhu.

89. Keďže článok 86 ods. 1 ES zakazuje členským štátom prijímať príslušné opatrenia nielen vo vzťahu k *podnikom, ktorým boli priznané osobitné práva*, ale aj vo vzťahu k *verejným podnikom*, dôjdeme v tejto oblasti pravdepodobne k porovnateľným záverom.⁷¹ Nielen priznanie osobitných práv alebo monopolov, ale navyše aj poskytnutie finančných prostriedkov môže mať za následok, že verejný podnik bude zneužívať svoje — predpokladané — dominantné postavenie na trhu.⁷²

88. Súdny dvor doteraz — pokiaľ je mi známe — pripustil vytvorenie situácie, ktorá podnik vedie k zneužívaniu jeho dominantného postavenia na trhu iba v prípade, ak štát tomuto podniku priznal zároveň osobitné práva — spravidla monopolné postavenie — a povaha tohto priznania, resp. následný postup štátu prinajmenšom „umožnili“ podniku využívať jeho postavenie zneužívajúcim

90. Za týchto okolností by bolo v rámci hodnotenia všetkých okolností konkrétnej

68 — V tomto zmysle sa vyjadril na pojednávaní samotný zástupca spoločnosti Viacom.

69 — Povinnosť zabezpečiť transparentnosť vo finančných vzťahoch medzi obcou a jej obecnou plagátovou službou možno vyvodíť zo smernice Komisie 80/723/EHS z 25. júna 1980 o transparentnosti finančných vzťahov medzi členskými štátmi a štátnymi podnikmi (Ú. v. ES L 195, s. 35; naposledy zmenenej smernicou Komisie 2000/52/ES z 26. júla 2000, Ú. v. ES L 193, s. 75; Mim. vyd. 08/002, s. 11), avšak s výhradou výnimiek obsiahnutých v jej článku 4 ods. 1.

70 — Pozri rozsudky vo veci ERT, už citovaný v poznámke pod čiarou 63, body 35 až 37; Höfner a Elser, už citovaný v poznámke pod čiarou 51, body 27 až 31; GT-Link, už citovaný v poznámke pod čiarou 60, body 33 až 35; z 10. decembra 1991, Mercì Convenzionali Porto di Genova, C-179/90, Zb. s. I-5889, body 17 až 19; z 11. decembra 1997, Job Centre, C-55/96, Zb. s. I-7119, body 28 až 31; z 12. februára 1998, Raso a I., C-163/96, Zb. s. I-533, body 27 až 31; z 25. júna 1998, Dusseldorp a I., C-203/96, Zb. s. I-4075, body 61 a 62; z 12. septembra 2000, Pavel Pavlov a I., C-180/98 až C-184/98, Zb. s. I-6451, body 127 a 128; TNT Traco, už citovaný v poznámke pod čiarou 53, bod 44; Ambulanz Glöckner, už citovaný v poznámke pod čiarou 14, body 39 a 40, a z 22. mája 2003, Connect Austria, C-462/99, Zb. s. I-5197, body 80 až 84.

71 — Rovnako aj generálna advokátka Stix-Hackl v bodoch 72 až 84 svojich návrhov vo veci Enirisorse, už citovaných v poznámke pod čiarou 67.

72 — Pozri tiež rozsudok Enirisorse, už citovaný v poznámke pod čiarou 67, body 48 až 52, a návrhy, ktoré predniesla generálna advokátka Stix-Hackl v rovnakej veci, už citované v poznámke pod čiarou 67, body 72 až 84.

veci potrebné skúmať, či povaha a rozsah prípadného určenia výnosu miestnej dane z reklamy obecnej plagátovej služby je spôsobilý podnietiť plagátovú službu ku konaniu, ktoré je v rozpore s pravidlami hospodárskej súťaže. Takémuto určeniu prostriedkov však v prejednávanej veci nič nenasvedčuje.

plagátovú službu určený obciam, ktoré prevádzkujú vlastné plagátové služby, ide o (eventuálne zakázanú) štátnu pomoc v zmysle článku 87 ES, ktorá navyše podlieha oznamovacej povinnosti, ako aj zákazu výkonu podľa článku 87 ES.

91. Za okolností, ktoré sú známe z konania vo veci samej, článkom 82 ES a 86 ods. 1 ES neodporuje vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej je za plagátovú reklamu na verejnom priestranstve vyberaná miestna daň z reklamy alebo poplatok v prospech obce, ktorá súčasne prevádzkuje vlastnú obecnú plagátovú službu.

93. Viacom a Giotto, ale rovnako aj vnútroštátny súd, považujú určenie výnosu miestnej dane z reklamy a poplatkov obecnej plagátovej služby za nedovolenú štátnu pomoc. Keďže je miestna daň z reklamy v rozpore s právom Spoločenstva, zdieľajú názor, že neexistuje povinnosť na jej zaplatenie. Predmetom námietok účastníkov konania vo veci samej a podstatou prejudiciálnej otázky je preto tak uplatňovanie, ako aj vyberanie miestnej dane z reklamy a poplatku za využívanie obecnej plagátovej služby.

3. Otázka 2 písm. b): Zákaz štátnej pomoci (články 87 ES a 88 ES)

a) Miestna daň z reklamy

92. Prostredníctvom prejudiciálnej otázky 2 písm. b), ktorá bude ďalej subsidiárne zodpovedaná⁷³, chce vnútroštátny súd v podstate vedieť, či v prípade, ak je výnos daní, akými sú miestne dane z reklamy, a výnos poplatku za obecnú

94. Pokiaľ ide o miestnu daň z reklamy, z údajov predložených Súdnemu dvoru vyplýva, že viaceré dôvody svedčia proti uplatneniu ustanovení Zmluvy (ES) týkajúcich sa štátnej pomoci.

73 — Pozri body 51 a 52 týchto návrhov.

95. Ak by sme aj *predpokladali* rovnako ako vnútroštátny súd a účastníci konania vo veci samej, že obec ako celok treba považovať za podnik, nedospeli by sme k záveru o možnosti uplatniť ustanovenia o štátnej pomoci. Vychádzajúc z tohto predpokladu by totiž chýbal *štátny pôvod* prostriedkov a v tom prípade by musela byť miestna daň z reklamy považovaná za protiplnenie súkromného podniku (poskytovateľa reklamy, napr. spoločnosti Viacom) poskytnuté inému podniku (obci). V dôsledku neexistencie prevodu *štátnych* prostriedkov by preto nešlo o štátnu pomoc; na tom nič nemení ani skutočnosť, že povinnosť platiť miestnu daň je založená na kogentných ustanoveniach.⁷⁴

96. Z toho vyplýva, že jediným prípadom, kedy by mohli nastať pochybnosti o povahe miestnej dane z reklamy ako štátnej pomoci, je trojstranný vzťah, v rámci ktorého najprv obec ako vykonávateľ právomocí verejnej moci vyberá daň a následne z výnosu tejto dane poskytuje štátnu pomoc obecnej službe, ktorá má dostatočnú autonómiu. Ako však už bolo uvedené, tak uznesenie vnútroštátneho súdu, ako ani vysvetlenia účastníkov

konania presvedčivo nepotvrdzujú to, že obecná plagátová služba má dostatočnú organizačnú a najmä rozpočtovú, prípadne účtovnú autonómiu.⁷⁵ Ak však chýba „vonkajší vzťah“, ktorý by umožnil predpokladať osobitné určenie daňových prostriedkov, potom neexistuje autonómny príjemca pomoci: obec nemôže dotovať samú seba.

97. Dokonca, ak by sme aj požadovanú organizačnú autonómiu obecnej plagátovej služby *predpokladali*, na samotné *vyberanie* miestnej dane z reklamy bez ďalšieho by sa nevzťahoval zákaz štátnej pomoci podľa článku 87 ES ako ani oznamovacia povinnosť a zákaz vykonávania podľa článku 88 ods. 3 ES. Skôr tu musia byť splnené dodatočné podmienky⁷⁶, predovšetkým musí existovať priamy a neoddeliteľný vzťah medzi vyberaním miestnej dane z reklamy a konkrétnou pomocou obce, prípadne financovanou z tejto dane, v prospech obecnej plagátovej služby⁷⁷. Iba v prípade, že existuje takýto priamy vzťah, môže mať prípadná protiprávnosť štátnej pomoci dôsledky na vybe-

75 — Pozri k tomu tiež bod 86 a poznámku pod čiarou 69 týchto návrhov.

76 — Pozri najmä rozsudky z 21. októbra 2003, Van Calster a Cleeren, spojené veci C-261/01 a C-262/01, Zb. s. I-12249, bod 49, a Entrisorse, už citovaný v poznámke pod čiarou 67, body 43 až 45. Rozsiahle spracovanie tejto problematiky sa nachádza v bode 32 a nasl. návrhov, ktoré predniesol generálny advokát Geelhoed 4. marca 2004 vo veci Streckgewest Westelijk Noord-Brabant a i., C-174/02 a C-175/02, Zb. s. I-85 I. a s. I-127, pozri s. I-88.

77 — Pozri tiež bod 34 a nasl. návrhov, ktoré predniesol generálny advokát Geelhoed vo veci Streckgewest Westelijk Noord-Brabant, už citované v poznámke pod čiarou 76.

74 — Rozsudok PreussenElektra, už citovaný v poznámke pod čiarou 11, body 58, 59 a 61.

ranie dane a ustanovenia o štátnej pomoci a môžu vzťahovať na vyberanie daní.

100. Čo sa týka *daňovej zložky*, vyššie uvedené sa na ňu vzťahuje analogicky.⁷⁹

98. V prejednávanej veci nič nenasvedčuje tomu, že ide o (protiprávnu) štátnu pomoc, ktorej existencia je v každom prípade podmienkou, ako ani nevyplýva požadovaná priamy a neoddeliteľný vzťah medzi štátnou pomocou a vyberaním dane. Predovšetkým na základe dostupných informácií treba vychádzať z toho, že miestna daň z reklamy *plynie do rozpočtu obce na účely verejného použitia* a nie je osobitne určená na financovanie obecnej plagátovej služby napríklad prostredníctvom osobitného fondu.

101. Čo sa týka *zložky odplaty*, táto *a priori* nemôže predstavovať štátnu pomoc: jej úhrada sa nerealizuje zo štátnych prostriedkov, ale zo súkromných prostriedkov zákazníkov obecnej plagátovej služby⁸⁰ a je protihodnotou za ňou poskytnuté služby; nejde o hospodársky prospech, ktorý by obecná plagátová služba za obvyklých trhových podmienok nemohla dosiahnuť.⁸¹

c) Predbežný záver

b) Poplatok za využívanie obecnej plagátovej služby

99. Pokiaľ ide o poplatok za využívanie obecnej plagátovej služby, tento poplatok, ako už bolo spomenuté, pozostáva z daňovej zložky a zo zložky odplaty za poskytovanie plagátovej služby.⁷⁸

102. Za okolností, ktoré sú známe z konania vo veci samej, článkom 87 ES a 88 ES neodporuje vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej je za vykonávanie plagátovej reklamy na verejnom priestranstve vyberaná miestna daň z reklamy alebo poplatok v prospech obce, ktorá súčasne prevádzkuje vlastnú obecnú plagátovú službu.

79 — Pozri body 94 až 98 týchto návrhov.

80 — Pozri v tomto zmysle rozsudok *PreussenElektra*, už citovaný v poznámke pod čiarou 11, body 58, 59 a 61.

81 — Existenciu štátnej pomoci, kde sa vyskytuje plnenie a zodpovedajúce protiplnenie, v podstate — hoci v trochu odlišnom kontexte — odmieta aj rozsudok z 24. júla 2003, *Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg*, C-280/00, Zb. s. I-7747, bod 84 a nasl.

78 — Pozri bod 74 týchto návrhov.

VI — Návrh

103. Na základe uvedeného navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálne otázky, ktoré mu boli položené, takto:

- „1. Ak je vyberanie nepriamej dane, ako v prípade miestnej dane z reklamy v Taliansku, súčasťou všeobecného systému vnútroštátnych daní, viaže sa na objektívne nediskriminačné kritériá a navyše sa bez rozdielu vzťahuje tak na vnútroštátne, ako aj cezhraničné činnosti, potom nie je v rozpore s článkom 49 ES.

2. V zostávajúcej časti je návrh na začatie prejudiciálneho konania neprípustný.

Subsidiárne navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na otázku 1 písm. a) a otázku 2 takto:

Za okolností, ktoré sú známe z konania vo veci samej, článku 82 ES ako ani článkom 87 ES a 88 ES, prípadne v spojení s článkom 86 ods. 1 ES, neodporuje vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej je za vykonávanie plagátovej reklamy na verejnom priestranstve vyberaná miestna daň z reklamy alebo poplatok v prospech obce, ktorá prevádzkuje vlastnú obecnú plagátovú službu a súčasne je poverená stanovovaním a vyberaním tejto dane.“